

Інна Яніцька, к. ю. н.

Інна Апалькова, к. ю. н.

Національний університет «Одеська юридична академія», Україна

ОПТИМІЗАЦІЯ ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЇ МІЖ ЄДИНОЮ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЮ СИСТЕМОЮ «ДІТИ» ТА СИСТЕМОЮ ЕЛЕКТРОННОГО ПРАВОСУДДЯ ПРИ СУДОВОМУ ВСТАНОВЛЕННІ ОПІКИ (ПІКЛУВАННЯ) НАД ДІТЬМИ, ПОЗБАВЛЕНИМИ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

Inna Yanitskaya, PhD in Law

Inna Appalkova, PhD in Law

National University "Odesa Law Academy", Ukraine

OPTIMIZATION OF INFORMATION EXCHANGE BETWEEN THE UNIFIED INFORMATION AND ANALYTICAL SYSTEM "KIDS" AND THE ELECTRONIC JUSTICE SYSTEM IN THE JUDICIAL ESTABLISHMENT OF CUSTODY OVER CHILDREN DEPRIVED OF PARENTAL CARE

The suggestion of empowering the court to oblige the appropriate guardianship and guardianship authority to provide the child with the status of a child deprived of parental care is substantiated, with the subsequent transfer of this information to the relevant child service for the purpose of entering this data in the Data Bank.

It is noted that the court's decision regarding the establishment of guardianship (care) for children deprived of parental care should be valid only after entering data to the Bank on data on orphans, children deprived of parental care and families of potential adopters, guardians, caretakers, foster parents, parenting parents, as well as the electronic registration card of the child and the registration and statistical card of the candidate who wishes to take an orphan child to his or her family, a child deprived of parental responsibility of care.

Keywords: guardianship, caring, orphans, children deprived of parental care, e-justice.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку людства характеризується високою швидкістю комунікаційних процесів, яка забезпечується наукомісткими, високотехнологічними засобами, бурхливим розвитком інформаційних технологій. Удосконалення комп'ютерної техніки, програмного забезпечення, створення автоматизованих систем обробки інформації, електронних баз даних, складних аналітичних та експертних систем, а також бурхливий розвиток різноманітних телекомунікаційних мереж, включаючи глобальну мережу «Інтернет», істотно змінюють сучасні суспільні відносини¹. Інформаційні, телекомунікаційні системи та процеси все глибше проникають у всі сфери державної діяльності. Великі перспективи вбачаються у функціонуванні «Кабінету електронних сервісів» (<https://kap.minjust.gov.ua/>), який передбачає розлогий перелік сервісів, зокрема, і сервісу «Електронний суд».

На сьогодні в Україні відбуваються трансформаційні зміни операційної складової діяльності українських судів у частині власного функціонування і взаємодії між усіма судовими установами, учасниками судового процесу, а також іншими державними структурами з метою забезпечення

---

¹ Тоффлер, Е. (2000). *Третя хвиля*. Київ: Вид. дім «Всесвіт».

справедливого та неупередженого правосуддя. Активно розробляється і впроваджується проект «Електронний суд», завдяки якому учасники судових процесів мають змогу значно заощадити такі важливі ресурси як час і гроші¹. Зокрема, проект нового Цивільного процесуального кодексу України, який був оприлюднений у березні 2017 року, містить велику кількість норм щодо врегулювання питання впровадження системи електронного правосуддя. Ст. 14 Проекту ЦПК України вносить функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, що відповідає всесвітньо визнаним міжнародним стандартам².

Слід враховувати, що система електронного правосуддя знаходиться у динамічній взаємодії з іншими елементами інформаційної системи. Наразі необхідними є кроки, спрямовані на доопрацювання функціональних зв'язків, зокрема, з існуючою Єдиною інформаційно-аналітичною системою «Діти», яка містить банк даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів³. Адже сьогодні існує деякий дисбаланс причинно-наслідкових зв'язків, що містяться в нормах ч.ч. 3 та 4 ст. 60 ЦК України, який впливає на можливість надання дитині статусу дитини, позбавленої батьківського піклування при розгляді справ щодо встановлення опіки (піклування) над дітьми, позбавленими батьківського піклування. Виникає необхідність урегулювання порядку дій суду та органу опіки і піклування у часі, ґрунтуючись на послідовності накопичення юридичних фактів⁴. Саме запровадження дієвих електронних інформаційно-аналітичних систем дасть змогу оптимально скоординувати функціонування всіх державних органів, які приймають безпосередню участь при розгляді справ щодо встановлення опіки (піклування) над дітьми, позбавленими батьківського піклування.

Мета статті – розроблення механізму взаємодії Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти» та Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи при судовому встановленні опіки (піклування) над дітьми, позбавленими батьківського піклування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед робіт, присвячених електронному правосуддю та перспективам його запровадження в Україні, варто відмітити наукові роботи О. В. Бринцева, М. Гетманцева, Н. Ю. Голубевої, С. А. Чванкіна та ін. Нажаль, кількість наукових досліджень, в яких аналізується взаємозв'язок системи електронного правосуддя з іншими інформаційно-аналітичними системами незначна, що обумовлює актуальність цього напрямку наукових розвідок.

Виклад основного матеріалу. В Україні сформована своя історія розвитку базових засад інформаційного суспільства: діяльність всесвітньо відомої школи кібернетики; формування на початку 90-х років минулого століття концепції та програми інформатизації; створення різноманітних інформаційно-комунікаційних технологій і загальнодержавних інформаційно-аналітичних систем різного рівня та призначення. Можна говорити, що інформатизація всіх сфер суспільного життя в Україні розпочалась з прийняттям Закону України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» від 9 січня 2007 р. № 537-V⁵.

В подальшому Державною судовою адміністрацією України на виконання вимог Порядку формування та виконання галузевої програми інформатизації і проекту інформатизації⁶, погодженої Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації України від 28 серпня 2013 року №1/06-1-805, було розроблено Концепцію галузевої програми інформатизації судів загальної

¹ Голубева, Н.Ю. (2017). «Електронний суд» за проектом ЦПК України (станом на 10.03.2017 року).

Інформаційні технології у судочинстві: матер. всеукр. наук.-практ. конф., яка проводиться в рамках тижня цивільного процесу (м. Одеса, 18 квіт. 2017 р.). Одеса: Фенікс, 5-12.

² Гетманцев, М. (2017). Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система: реальність і виклики сьогодення. *Підприємництво, господарство і право*, 4, 179-183.

³ Яніцька, І.А. (2017). Взаємозв'язок єдиної інформаційно-аналітичної системи «діти» та системи електронного правосуддя. *Інформаційні технології у судочинстві*: матер. всеукр. наук.-практ. конф., яка проводиться в рамках тижня цивільного процесу (м. Одеса, 18 квіт. 2017 р.). Одеса: Фенікс.

⁴ Яніцька, І.А. (2015). *Опіка і піклування як форма влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування*: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Одеса.

⁵ Закон про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки 2007 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 12, 511, ст. 102.

⁶ *Постанова про затвердження порядку формування та виконання галузевої програми і проекту інформатизації 2001* (Кабінет Міністрів України). *Офіційний вісник України*, 51, 2301.

юрисдикції та інших установ судової системи¹. Разом з тим, ще у вересні 2012 року наказом ДСА № 105 було затверджено тимчасовий регламент обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу², який визначає порядок подання учасниками судового процесу до суду документів в електронному вигляді, а також надсилання таким учасникам процесуальних документів в електронному вигляді паралельно з документами у паперовому вигляді відповідно до процесуального законодавства. Цим наказом було також визначено порядок реєстрації і роботи користувачів у системі, подання та отримання судом електронних документів, а також надсилання документів користувачу.

У Стратегії реформування судоустрою, судочинства і суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки³, затвердженій Указом Президента України № 276/2015, одним із основних завдань було визначено підвищення ефективності правосуддя та оптимізація повноважень судів різних юрисдикцій шляхом забезпечення широкого використання інформаційних систем (ІС) для надання більшої кількості послуг «електронного правосуддя»; створення в судах інформаційних систем електронного менеджменту, зокрема введення повноцінних електронних систем, у тому числі системи електронного документообігу, та відстеження справ (до вищих інстанцій), електронних повідомлень, електронних викликів, електронного розгляду справ (у деяких випадках), електронних платежів, аудіо- та відеофіксації засідань, інформаційної системи внутрішньої бази даних, інформаційної системи законодавчої бази даних, удосконалення системи забезпечення рівного та неупередженого розподілу справ між суддями, зокрема, визначення судді та (або) складу колегії суддів на всіх стадіях судового провадження; поетапне запровадження інструментів «електронного правосуддя», що дасть змогу користувачам звертатися до суду, сплачувати судовий збір, брати участь у провадженнях та отримувати необхідну інформацію і документи електронними засобами тощо.

Об'єктами судового захисту у справах щодо встановлення опіки (піклування) над дітьми, позбавленими батьківського піклування, є як законні інтереси, так і неоспорювані суб'єктивні права дітей. Способами ж захисту прав та інтересів є підтвердження наявності або відсутності юридичних фактів, що мають значення для охорони прав та інтересів дитини, позбавленої батьківського піклування, або створення умов для реалізації нею особистих немайнових чи майнових прав, або підтвердження наявності чи відсутності неоспорюваних прав.

Справи щодо встановлення опіки чи піклування над дітьми, позбавленими батьківського піклування, підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства за правилами або позовного (при одночасному розгляді позовної заяви щодо позбавлення батьківських прав або відібрання у батьків дитини без позбавлення батьківських прав), або окремого провадження (при одночасному розгляді заяви щодо визнання батьків безвісно відсутніми чи оголошення їх померлими або недієздатними). Такий поділ також впливає з умов надання дитині статусу дитини, позбавленої батьківського піклування, що передбачені п. 24 Постанови КМ України «Питання діяльності органів опіки і піклування, пов'язаної із захистом прав дитини» від 24 вересня 2008 р. № 866.

Таким чином, можемо говорити, що для ефективного здійснення правосуддя при судовому встановленні опіки (піклування) над дітьми, позбавленими батьківського піклування, необхідним є забезпечення функціонального зв'язку між інформаційно-аналітичною системою, якою обліковуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування та судовою інформаційно-телекомунікаційною системою.

Свого часу у 2005 році з метою забезпечення соціально-правового захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та створення єдиної електронно-інформаційної системи даних щодо таких дітей в Україні був розроблений та запроваджений Порядок ведення банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування⁴. Основною метою створення та ведення банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування,

¹ Бринцев, О.В. (2016). *«Електронний суд» в Україні. досвід та перспективи*. Харків: Право.

² *Наказ про Тимчасовий регламент обміну електронними документами між судом та учасниками судового процесу 2012* (Держ. суд. адміністрація України). <<http://ki.court.gov.ua/tu11/87/72/>>

³ *Указ про стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки 2015* (Президент України). <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>>

⁴ *Наказ Про затвердження Порядку ведення банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування 2005* (Мінмолодьспорт України). *Офіційний вісник України*, 34, ст. 2088.

стало удосконалення соціального захисту таких дітей, перш за все щодо процесу їх вилучення та влаштування, реалізації їх права на здоровий розвиток та сімейне виховання, підвищення ефективності діяльності органів виконавчої влади з питань захисту дитинства, удосконалення статистичного обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в інтересах самих дітей.

Основними завданнями формування та використання Єдиного банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, було визначено:

- запровадження в Україні єдиної електронно-інформаційної системи обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- захист їх прав та інтересів;
- реалізація права дітей на сімейне виховання;
- створення умов для одержання громадянами, які бажають узяти дітей на виховання в сім'ю, повної та достовірної інформації про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- єдність правил формування та використання інформації банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- забезпечення прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та громадян, які бажають узяти дітей на виховання в сім'ю, на конфіденційність інформації про них.

Банк даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, було визначено як цілісну автоматизовану електронно-інформаційну систему збору матеріалів, сформованих на рівні сільської (селищної) ради, районної (міської), обласної служб у справах неповнолітніх, Міністерства України у справах молоді та спорту щодо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з метою удосконалення їх соціального захисту, підвищення ефективності діяльності центральних, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в інтересах таких дітей, а також даних про громадян, які мають бажання взяти дітей на виховання в сім'ю.

Згодом, у 2007 році було затверджено порядок ведення Єдиного електронного банку даних дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і громадян, які бажають взяти їх на виховання, та порядок ведення Єдиного електронного банку даних дітей, які опинились у складних життєвих обставинах¹. Цей банк даних визначався вже не тільки як єдина інформаційна, але й як єдина аналітична електронна система обліку дітей зазначених категорій та громадян, які виявили бажання взяти дитину на виховання.

Вже у 2008 році було затверджено не тільки Порядок ведення Єдиного електронного банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів; Порядок ведення Єдиного електронного банку даних дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, але й форму електронної обліково-статистичної картки дитини та форму електронної реєстраційної картки кандидатів в усиновлювачі.

Новий Порядок ведення банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів та форму електронної обліково-статистичної картки дитини; форму електронної обліково-статистичної картки кандидата, який бажає взяти на виховання у свою сім'ю дитину-сироту, дитину, позбавлену батьківського піклування (кандидатів в усиновлювачі, потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів) було затверджено наказом Мінсоцполітики України № 1256 у 2015 році². Таким чином відбулось логічне підпорядкування означених питань не МОН України, а Мінсоцполітики. Варто зазначити, що вже у самому документі більш розлого розкрито функціонал бази даних (Банку даних). При цьому в означеному Порядку вказано, що Банк даних ведеться в Єдиній інформаційно-аналітичній системі «Діти» відповідно

¹ *Наказ про ведення Єдиного електронного банку даних дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і громадян, які бажають взяти їх на виховання, та Єдиного електронного банку даних дітей, які опинились у складних життєвих обставинах 2007* (Мінсім'ямолодьспорт України). *Офіційний вісник України*, 41, 332, стаття 1647.

² *Наказ про ведення банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів 2015* (Мінсоцполітики України). *Офіційний вісник України*, 27, 100, стаття 1076.

до ст.ст. 13, 14 ЗУ «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування». Єдина інформаційно-аналітична система «Діти» – єдина організаційно-технічна, інформаційно-аналітична система, призначена для накопичення, зберігання, обліку, пошуку та використання даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, кандидатів в усиновлювачі, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі та усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів.

У 2016 році було затверджено Порядок обробки персональних даних у базі персональних даних і в Єдиній інформаційно-аналітичній системі «Діти»¹. Цей Порядок визначив загальні вимоги до обробки та захисту персональних даних дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, кандидатів в усиновлювачі та усиновлювачів (далі – база даних), що обробляються без застосування автоматизованих засобів і містяться в документах на паперових носіях, і персональних даних дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, кандидатів в усиновлювачі, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі та усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, що обробляються в Єдиній інформаційно-аналітичній системі «Діти» за допомогою автоматизованих засобів Департаментом захисту прав дітей та усиновлення (далі – Департамент) Міністерства соціальної політики України (далі – Міністерство).

У нормативному акті було визначено, що при здійсненні обліку дітей, які залишились без батьківського піклування, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування відомості про дитину вносяться до Банку даних користувачами місцевого рівня на підставі наказу відповідної служби у справах дітей про взяття на первинний облік дітей, які залишились без батьківського піклування, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, в день видання наказу. При цьому дані про дитину вносяться до електронної облікової картки дитини виключно на підставі оригіналів документів.

Можна стверджувати, що останніми роками відбулись достатньо динамічні зміни при вдосконаленні функціонування Банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів. При цьому обґрунтованим було б доопрацювати деякі моменти у функціонуванні даної бази даних з огляду на необхідність узгодити накопичення юридичних фактів при судовому встановленні опіки (піклування) над дітьми, позбавленими батьківського піклування. Адже на сьогодні в судовому порядку опіка (піклування) над дитиною, позбавленою батьківського піклування, встановлюється фактично до того, як їй буде надано офіційний статус дитини, позбавленої батьківського піклування.

Висновки. Обґрунтованою видається пропозиція щодо наділення суду повноваженням зобов'язати відповідний орган опіки і піклування надати дитині статус дитини, позбавленої батьківського піклування, з подальшою передачею цієї інформації відповідній службі у справах дітей задля занесення цих даних до Банку даних. При цьому рішення суду щодо встановлення опіки (піклування) над дітьми, позбавленими батьківського піклування, повинно набирати законної сили лише після занесення даних до Банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, а також у електронну обліково-статистичну картку дитини та обліково-статистичну картку кандидата, який бажає взяти на виховання у свою сім'ю дитину-сироту, дитину, позбавлену батьківського піклування. Суд повинен бути сповіщений про здійснені заходи у зворотньому порядку.

References:

1. Toffler, E. (2000). *Tretya khvylya* [Third wave]. Kyiv: Vyd. dim «Vsesvit».[in Ukrainian].
2. Holubyeva, N. (2017). «Elektronnyy sud» za proektom TsPK Ukrayiny (stanom na 10.03.2017 roku) ["Electronic Court" on the draft of the Civil Code of Ukraine (as of March 10, 2017)]. Odesa: Feniks. [in Ukrainian].

¹ Наказ про затвердження Порядку обробки персональних даних у базі персональних даних і в Єдиній інформаційно-аналітичній системі «Діти» 2016 (Мінсоцполітики України). Офіційний вісник України, 64, 2164.

3. Hetmantsev, M. (2017). Yedyna sudova informatsiyno-telekomunikatsiyna systema: real'nist' i vyklyky s'ohodennya [The only judicial information and telecommunication system: the reality and challenges of the present]. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. [in Ukrainian].
4. Yanitska, I.A. (2017). *Vzayemozvyazok yedynoyi informatsiyno-analitychnoyi systemy «dity» ta systemy elektronnoho pravosuddya* [Interconnection of the single information-analytical system "children" and the system of electronic justice]. Odesa: Feniks. [in Ukrainian].
5. Yanitska, I.A. (2015). *Opika i pikluvannya yak forma vlashtuvannya ditey-syrit ta ditey, pozbavlenykh batkivskoho pikluvannya*: avtoref. dys. kand. yuryd. nauk [Custody and care as a form of placement of orphans and children deprived of parental care]. [in Ukrainian].
6. *Zakon pro osnovni zasady rozvytku informatsiynoho suspilstva v Ukrayini na 2007-2015 roky* [On the Basic Principles of the Information Society Development in Ukraine for 2007-2015] (The Verkhovna Rada of Ukraine). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy* [Official Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine], 12, 511. [in Ukrainian].
7. *Postanova pro zatverdzhennya poryadku formuvannya ta vykonannya haluzevoyi prohramy i projektu informatyzatsiyi* [On approval of the order of the formation and implementation of the sector program and the informatization project] (The Cabinet of Ministers of Ukraine). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny* [The official bulletin of Ukraine], 51, 2301. [in Ukrainian].
8. Bryntsev, O.V. (2016). «Elektronnyy sud» v Ukrayini. dosvid ta perspektyvy ["Electronic Court" in Ukraine. experience and perspectives]. Kharkiv: Pravo. [in Ukrainian].
9. Tymchasovyy rehlyment obminu elektronnykh dokumentamy mizh sudom ta uchasykamy sudovoho protsesu. [Temporary regulation of the exchange of electronic documents between the court and participants of the trial] <<http://ki.court.gov.ua/tu11/87/72/>>. [in Ukrainian].
10. *Pro stratehiyu reformuvannya sudoustroyu, sudochynstva ta sumizhnykh pravovykh instytutiv na 2015-2020 roky*. [On the Strategy for the Reform of the Judiciary, Jurisdiction and Related Legal Institutions for 2015-2020] <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>> [in Ukrainian].
11. *Nakaz pro zatverdzhennya Poryadku vedennya banku danykh pro ditey-syrit ta ditey, pozbavlenykh bat'kivs'koho pikluvannya* [On Approval of the Procedure for Managing the Data Bank on Orphan Children and Children Deprived of Parental Care] (Minmolod'sport Ukrayiny). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny* [The official bulletin of Ukraine], 34, 2088. [in Ukrainian].
12. *Nakaz pro vedennya Yedynoho elektronnoho banku danykh ditey-syrit, ditey, pozbavlenykh bat'kivs'koho pikluvannya, i hromadyan, yaki bazhayut' vzyaty yikh na vykhovannya, ta Yedynoho elektronnoho banku danykh ditey, yaki opynyls' u skladnykh zhyttyevykh obstavynakh* [On the maintenance of the Unified Electronic Data Bank for orphans, children deprived of parental care and citizens who wish to take them for education, and the Unified Electronic Data Bank for children in difficult life situations] (Minsim'yamolod'sport Ukrayiny). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny* [The official bulletin of Ukraine], 41, 1647. [in Ukrainian].
13. *Nakaz pro vedennya banku danykh pro ditey-syrit, ditey, pozbavlenykh bat'kivs'koho pikluvannya, i sim"yi potentsiynykh usynovlyuvachiv, opikuniv, pikluval'nykh, pryomnykh bat'kiv, bat'kiv-vykhovateliv* [About maintenance of data bank about orphans, children deprived of parental care, and families of potential adopters, guardians, carers, foster parents, parents-educators] (Ministry of Social Policy of Ukraine). *Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny* [The official bulletin of Ukraine], 27, 1076. [in Ukrainian].
14. *Nakaz pro zatverdzhennya Poryadku obrobky personal'nykh danykh u bazi personal'nykh danykh i v Yedyniy informatsiyno-analitychniy systemi «Dity»* [On approval of the Procedure for the processing of personal data in the database of personal data and in the Unified Information and Analytical System "Children"] (Ministry of Social Policy of Ukraine) [The official bulletin of Ukraine], 64, 2164. [in Ukrainian].